

Achtergrondinformatie stelselwijziging Passend Onderwijs

Wat houdt de stelselwijziging in?

Scholen krijgen in het nieuwe stelsel een zorgplicht. Dat betekent dat wanneer ouders hun kind op een bepaalde school aanmelden, deze de taak heeft dit kind een zo goed mogelijke plek te bieden. Als de school dit zelf niet kan leveren, heeft de school de taak binnen het samenwerkingsverband het kind een zo goed mogelijke plek op een andere school te bieden.

Ouders hoeven op deze manier niet zelf alle scholen af om een plek voor hun kind te vinden. Om aan deze plicht te kunnen voldoen, werken scholen samen en wordt 'lichte' (speciaal basisonderwijs) en 'zware' (speciaal onderwijs) onderwijszorg onder één verantwoordelijkheid gebracht. Doel is het verminderen van de bureaucratie en het mogelijk maken van meer maatwerk in het zorgaanbod voor leerlingen.

Op dit moment zijn er 235 samenwerkingverbanden voor primair onderwijs in Nederland. Dit worden 75 regionaal vastgestelde samenwerkingsregio's waarin scholen met zorg- en marktpartijen en gemeenten de samenwerking moeten gaan vinden. Voor het voortgezet onderwijs zullen 76 van dergelijke regio's worden vastgesteld. Haarlemmermeer is voor primair onderwijs ingedeeld in regio PO-27-10 (Alleen Haarlemmermeer), voor voortgezet onderwijs in VO-27-09 met Aalsmeer, Amstelveen, Ouder-Amstel en Uithoorn. De rol van de gemeente wordt prominenter, scholen en gemeenten moeten met elkaar om tafel om zaken als preventie, zorg, begeleiding naar arbeid en dergelijke te bespreken. De rolverdeling en bevoegdheden in deze overleggen verdienen de nodige aandacht en zijn nog niet duidelijk ingekaderd. Dit geeft kansen om beleidsvrijheid uit te nutten maar kan ook tot onduidelijkheid leiden.

Met deze stelselwijziging gaat ook een bezuiniging van 300 miljoen euro gepaard. Dit zal, in combinatie met de strengere selectie aan de poort van het speciaal onderwijs, leiden tot grotere klassen met daarin meer kinderen met een zorgvraag. Het is dus zaak om dit traject optimaal te integreren met de verantwoordelijkheden die de gemeente op zich krijgt in het kader van de transitie jeugdzorg. Zorgvragen die in de klas gesignaleerd worden dienen vloeiend bij de juiste hulpverlener terecht te komen.

Daarnaast biedt de stelselwijziging een grote kans als het gaat om preventie van uitstroom naar beschermd werk en uitkering. Op dit moment proberen speciaal onderwijs scholen veelal zelfstandig de arbeidsmarkt te benaderen om leerlingen met een arbeidshandicap te plaatsen. Door intensieve samenwerking met de re-integratie organisatie van de gemeente en dekking in de vorm van borgstellingen en loondispensatie, wordt de kans op succes groter, door grotere arbeidsparticipatie van jonggehandicapten en minder instroom in beschutte werkvormen. Tevens wordt er minder dubbel werk gedaan wat financieel en maatschappelijk winst oplevert.

Planning

- Voorjaar 2012: Behandeling wetswijzigingen passend onderwijs in de Tweede en Eerste Kamer
- 1 augustus 2012: Wet passend onderwijs treedt in werking
- 1 november 2012: Samenwerkingsverbanden hebben rechtspersoon ingericht
- 1 mei 2013: Samenwerkingsverbanden hebben ondersteuningsplan vastgesteld en naar de Inspectie van het onderwijs gestuurd. Deze plannen moeten in een op overeenstemming gericht overleg met de gemeenten tot stand zijn gekomen
- 1 augustus 2013: Geplande datum gefaseerde invoering nieuwe plannen passend onderwijs

Doelgroepen

Binnen het speciale onderwijs kunnen er grofweg twee doelgroepen onderscheiden worden:

- Jongeren (4-22 jaar) met een (dreigende) onderwijsachterstand
- Jongeren (4-22 jaar) die zonder startkwalificatie uitstromen als gevolg van handicap, ziekte of pedagogisch onveilige omgeving

Naar schatting zitten er in Haarlemmermeer 480 kinderen in het speciale onderwijs (exclusief kinderen die een rugzakje in het reguliere onderwijs hebben).

Relaties (doelgroepen) met andere decentralisaties

De stelselwijziging in het passend onderwijs kent relaties met de decentralisaties. Het gaat om de relatie met de WWNV om jonggehandicapten die vallen onder de huidige WAJONG regeling vallen en/of personen die werknemers binnen het SW bedrijf zijn. Betreffende relatie met de AWBZ/ Wmo gaat het om schoolmaatschappelijk werk. Tot slot kent de stelselwijziging in het passend onderwijs een grote relatie met de (preventieve) jeugdzorg.